

zaaknummer 2011 T 598 H

Datum beslissing 22 mei 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen

tegen:

(*wijlen*) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Maastricht (F.I.C.).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 april 2012. Op 26 juni 2012 is bij de griffier een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste van de Broeders van Maastricht.

Op 7 november 2012 heeft de Klachtencommissie advies uitgebracht inzake de klacht van klager tegen aangeklaagde. De Klachtencommissie heeft de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht geadviseerd de klacht niet gegrond te verklaren.

Bij brief van 23 november 2012 (ingekomen op 26 november 2012) heeft mr. N.A. Viellevoeye-Geers namens verzoeker een bezwaarschrift tegen vernoemd advies ingediend c.q. herziening van voornoemd advies gevraagd. De bijzondere kamer heeft op 19 februari 2013 het verzoek tot herziening gegrond verklaard.

Op 8 mei 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is niet verschenen. Zijn juridisch adviseur heeft zijn standpunt toegelicht.

Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam], voornoemd, en broeder [naam], lid van het provinciaal bestuur van de Congregatie.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager werd van zijn 10^e tot zijn 13^e (1964-1967) door zijn moeder naar het pensionaat [naam] in [plaats] gestuurd omdat hij een moeilijk kind was. Moeder stond er, nadat vader het gezin had verlaten, alleen voor met vijf kinderen. Klager was overdonderd door de sfeer in het pensionaat. Hij heeft altijd veel heimwee gehad en wilde naar huis. Klager

werd vaak gestraft door broeder [naam], de groepsleider. Hij moest dan op diens kamer komen en op zijn knieën met zijn handen omhoog wachten tot broeder [naam] kwam. Deze beval klager om zijn onderlichaam te ontbloten en om vervolgens bloot op de schoot van broeder [naam] te komen liggen. Deze gaf hem dan met zijn pantoffel een pak slaag.

2.2. Klager had in die tijd veel last van eczeem, astma en dauwworm. Aangeklaagde, zijn leerkracht in de vijfde klas, was een vriendelijke en zachtaardige man. Klager kon goed met aangeklaagde praten en aangeklaagde wilde klager helpen met het insmeren van de eczeemplekken. Elke dinsdagavond na het avondeten ging klager naar de kamer van aangeklaagde. Klager moest zich geheel ontkleden en aangeklaagde smeerde de eczeemplekken dan in met Nivea. Bij het insmeren van de liezen raakte aangeklaagde telkens met de achterkant van zijn hand de penis van klager aan. In de herinnering van klager deed aangeklaagde dat wel een kwartier tot een half uur lang. Wanneer klager dan een erectie kreeg, zei aangeklaagde “oei” alsof het een ongelukje was, maar het gebeurde elke keer weer. Na het insmeren moest klager een tegenprestatie leveren en de rug van aangeklaagde insmeren met Midalgan. Verder is dit niet gegaan. Dit ritueel mocht klager van aangeklaagde aan niemand vertellen. De gebeurtenissen hebben anderhalf jaar lang wekelijks plaatsgevonden. Klager heeft de vijfde klas gedoubleerd, waardoor hij langer dan een jaar bij aangeklaagde in de klas bleef.

2.3. Klager is niet ter zitting verschenen, omdat klager druk is met zijn onderneming ([onderneming]) in [land], aldus zijn juridisch adviseur, en daar momenteel ook verblijft. De juridisch adviseur heeft voorts gesteld dat het seksueel misbruik klager ernstig heeft aangegrepen en dat hij er ook om die reden de voorkeur aan geeft niet ter zitting te verschijnen ondanks het verzoek daartoe van zijn juridisch adviseur en het door de Klachtencommissie gestelde hierover in de beslissing van 7 november 2012. De juridisch adviseur heeft toegelicht dat klager ook erg emotioneel wordt als hij over het seksueel misbruik moet vertellen. Hierbij speelt wellicht ook de gezinssituatie van vroeger een rol, aldus de juridisch adviseur.

2.4. Klager neemt het zichzelf achteraf kwalijk dat hij het zolang heeft laten gebeuren dat aangeklaagde hem op die manier aanraakte. Klager had het niet naar zijn zin op het pensionaat en hij wilde naar huis. Achteraf denkt klager dat de handelingen van aangeklaagde hem misschien een onveilig gevoel gaven, waardoor zijn heimwee nog werd aangewakkerd. Klager is teleurgesteld in zijn geloof en in de kerk. Hij heeft moeite met gezag en zeker met mensen die misbruik maken van hun gezag. Ook de moeder van klager voelt zich op haar vijftiende nog ontzettend schuldig dat zij haar zoon naar het pensionaat heeft gestuurd.

2.5. Klager zoekt met het indienen van zijn klacht erkenning en spijtbetuyging door de RKK. Klager hoopt dat zijn klacht kan dienen als steunbewijs in andere procedures. Klager adviseert de RKK ten slotte om het celibaat op te heffen om misbruik in de toekomst te voorkomen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Provinciale Overste [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Ter zitting van 4 oktober 2012 heeft de Provinciale Overste gesteld dat aangeklaagde volgens de jaarboeken niet voor de vijfde klas stond, zoals door klager is aangevoerd, maar voor de zesde klas, maar hij heeft hieraan toegevoegd dat het heel wel

mogelijk is dat er gewisseld is van klas. Hij twijfelt dan ook niet aan de identiteit van aangeklaagde.

De Provinciale Overste geeft verder aan dat er wel degelijk op de broederschool een beleid was met betrekking tot het omgaan met kinderen en dat er een toezichthoudend orgaan was dat het onderwijs en het functioneren van docenten op de scholen controleerde en de leiding van de Congregatie hierover adviseerde. Op grond van de ter beschikking staande gegevens kan de Provinciale Overste noch bevestigen noch ontkennen dat aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager. Naar de mening van de Provinciale Overste is de leiding van de Congregatie zeker niet op de hoogte geweest van de onoirbare gedragingen van aangeklaagde. De Provinciale Overste heeft echter ook geen reden om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt, waarbij hij niet onvermeld wil laten dat de Congregatie nog een klacht van een andere oud-leerling van het pensionaat tegen aangeklaagde heeft bereikt. Bij brief van 10 december 2012 heeft de Provinciale Overste in reactie op het bezwaarschrift gemeld dat er drie meldingen bekend zijn ten aanzien van aangeklaagde, waarvan een van deze meldingen daadwerkelijk tot een klacht is gekomen. Dit betreft de heer [naam] (zaaknummer 2011 T 403), die in de periode van 1960 tot 1963 op [pensionaat] verbleef. De klacht van de heer [naam] over seksueel misbruik door aangeklaagde is door de Provinciale Overste in een mediationtraject gegrond verklaard. In twee andere gevallen zijn de meldingen niet omgezet in een klacht.

Ter zitting heeft de Provinciale Overste aangegeven dat hij er niet aan twijfelt dat er wat aan de hand is geweest en dat hij dit ook op de zitting van 4 oktober 2012 reeds heeft aangegeven.

3.2. De Provinciale Overste wil de pijn erkennen die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem mogelijk is aangedaan door aangeklaagde. De Provinciale Overste biedt daarvoor zijn oprechte verontschuldiging aan, omdat zoiets in strijd is met alles waar de Congregatie voor staat. De Congregatie bewondert de moed van klager om met zijn verhaal naar voren te komen en biedt alle hulp, nader onderzoek dan wel een openhartig gesprek om hiermee bij te kunnen dragen aan de verwerking van hetgeen klager is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden en wel dat aangeklaagde gedurende anderhalf jaar wekelijks de geslachtsdelen van klager heeft betast tot klager een erectie kreeg.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de verklaring van klager in het klaagschrift. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klacht met zaaknummer 2011 T 403, waarover Provinciale Overste [naam] bij brief van 10 december

2012 heeft verklaard dat hij middels een schikking de klacht gegrond heeft verklaard in het mediationtraject. Dit heeft hij ter zitting van 8 mei 2013 bevestigd. Tenslotte is bij de Klachtencommissie een formulier 'toestemming steunbewijs' van de heer [naam] binnengekomen waarin hij heeft verklaard over soortgelijke seksuele handelingen door aangeklaagde die hem zijn overkomen.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas ongeveer 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 22 mei 2013 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. van der Meulen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.